

mærksom paa, er det, at der er megen Forfjæl paa, om en Mand bliver examineret af sine egne Lærere eller af Andre. Lad være — jeg vil indrømme, at det er muligt — at en Mand's egne Lærere kunne være strengere, end fremmede Lærere vilde være; men paa den anden Side er det temmeligt klart, at den paagjældende Lærere veed, at han i det og i det Sag kan gaae den og den Vej med Examinanden, at denne der og der vil kunne svare for sig, og saaledes veed at træffe ham paa rette Sted. Det kan ikke nægtes, at det ligger i enhver Seminarie-lærers Interesse, at Examen gaaer saa godt som muligt, og vil man undersøge Forholdet, troer jeg, man vil finde Exempler paa, at Læreren netop har gjort sig Umage for paa den ene Side at brillere med Kundskaber for at stille sine Elever frem i et saa dygtigt Lys som muligt, og paa den anden Side for at faae Examen bestaaet saa godt, som det vel lader sig gjøre. Men dette er Noget, som de private Dimittender ikke kunne opnaae, da de ukjendte stilles ligesom ukjendte Examinatorer. Dertil kommer endnu en anden Ting: Naar man er gaaet ved en Undervisningsanstalt i flere Aar og har overværet dens Examiner, veed man i Reglen, at de og de Spørgsmaal ville komme frem til Examen, og netop disse Sager, som man veed vilde komme frem, lægger man fortrinnsviis Bægt paa at sætte sig godt ind i, men har man ikke slikt Kjendskab, læser man meget mere iblinde. Derfor mener jeg, at der har fundet et ubilligt og uretfærdigt Forhold Sted ved denne Examen, thi den har efter min Formening ikke været lige for de private Dimittender og Seminaristerne fra Statsseminarierne. Dette er en Uretfærdigheds- og Ubilligheds-Handling, som vi maae see at komme bort fra, for at faae noget Godt ud. Naar jeg siger dette, vil jeg ikke dermed have sagt, at de private Dimittender bestaae ligesaa godt som de andre, thi dette kunne vi ikke dømme om, saalænge Examen ikke er lige. Lader os først gjøre den lige, saa vil Erfaringen vise os, hvilke Elever der bestaae bedst; men førend dette Forhold er kommet tilstede, kunne vi ikke med Sikkerhed dømme i denne Sag. Det Æneste, jeg derfor ved dette Forslag har at beklage mig over, er, at det er

kommet for silbe, det burde være kommet frem førend det Forslag, vi behandlede for saa Dage siden; dette er imidlertid ikke skeet, og jeg glæder mig da over, at det nu er kommet frem. Jeg troer, at det vilde være den heldigste Vej for den høitærede Minister at gaae, om han, muligviis med nogen Moderation, tog imod dette Forslag; derved vilde der være givet et Stød til Skolereformens Fremme, og det er et Skridt, som jeg ikke tvivler om, at den høitærede Minister nok kunde gaae ind paa. Seminariefagen kunde da vistnok stilles i Bero, indtil Udfaldet af denne Foranstaltning nærmere have viist sig.

Efter disse Bemærkninger vil jeg gaae lidt nærmere ind paa de enkelte Paragrapher. Jeg skal fatte mig meget kort og saavidt muligt holde mig til Sagen i dens Heelhed, da jeg veed, at der efter de lange og mange Forhandlinger, vi have ført ogsaa med Hensyn til Skolevæsenet, ikke kan være Lyst til at høre lange Foredrag. Hvad § 1 angaaer, saa billiger jeg fuldstændig den Tanke, at der bør være en eneste Examen; jeg troer ikke, at det vilde medføre nogen overveiende Vanskelighed, at der kun var een Examen, som blev afholdt her i Kjøbenhavn, navnlig naar dette sættes i Forbindelse med den Bestemmelse, der findes i Nr. 3 i andet Stykke af § 3, hvorved det gjøres muligt, at den skriftlige Deel af Examen kan lægges paa de Steder, hvor de vedkommende Examinander ere blevne underviste. Der kunde jo da ligesom nu gives Opgaver fra Ministeriet; og naar disse Opgaver vare eens for Alle, indseer jeg ikke Andet end, at der let vil kunne staffles en saadan Control tilveie, at der ikke kan begaaes nogen Uretfærdighed ved Afslæggelsen af Examen paa det paagjældende Sted. Paa den anden Side mener jeg, at det ikke vilde have nogen Vanskelighed for vedkommende Seminarister at gjøre den lille Tour til Kjøbenhavn paa nogle Dage og der aflægge den mundtlige Examen. Derved vilde Retfærdigheden skee Tyldest, og alt Skin undgaaes, thi der kunde da ikke godt være Tale om, at den Ene blev gunstigere stillet end den Anden, naar de maatte bestaae den samme Examen. Jeg anseer ikke denne Reise for nogen stor Gjenstand, og jeg troer,